

2013. aasta kodulookonverents

„TEEDEVÖRK JA POST LÄBI AJA“

**EESTI VABARIIGI 95.AASTAPÄEVALE JA KULTUURIPÄRANDIAASTALE
PÜHENDATUD ÜRITUSED**

24.VEEBRUARIL 2013 1. ÜRITUS

MÄRJAMAA IX KODULOOKONVERENTS
„TEEDEVÕRK JA POST LÄBI AJA“

Eelnevalt :

10.00-10.20	Pidupäeva jumalateenistus Märjamaa kirikus
10.20-10.30	Pärgade asetamine kirikuvärav-monumendi juures
10.30-10.40	Kogunemine rahvamajja. Tervituskohv.

Märjamaa rahvamaja kinosaal
konverents

Juhatab Jürgen Kusmin

10.40-10.50	Konverentsi avamine.
10.50-12.20	Valdo Praust : „Märjamaa lähema ja kaugema ümbruse muinas- ja keskaegne teedevõrk sealse asustuse tugiluustikuna“
12.20-12.50	Sergei Seeland : „Postijaamade võrk ja postikorraldus tsaariajal“
12.50-13.15	Kohvipaus. Seljasirutus.
13.15-13.45	Elmo Viigipuu : „Postikorraldusest EW ajal“
13.45-14.30	Tõnu Raid : „Teedevõrgu areng tänase päevani“
14.30-15.00	Tänusõnad ja konverentsi lõpetamine

Märjamaa rahvamaja fuajees :

- temaatiline väljapanek Sillaotsa Talumuuseumi, Märjamaa koolimuuseumi, Tunatoimkonna ja erakogudest.
- võimalik osta MTÜ Velise Kultuuri ja Hariduse Seltsi eestvedamisel ilmunud, Tõnu Raidi jt koduloolisi trükiseid

25.-26. MAIL 2013 2. ÜRITUS

Muinsuskaitseamet, Märjamaa Tunatoimkond ja hr Rauno Silm korraldavad Märjamaa raudteejaama ruumides :
25.mail Rapla-Virtsu kitsarööpmelise raudtee teemaline loengupäeva ja
26.mail vanade uste-akende restaureerimise koolituspäeva.

Väljavõtteid vanadest ajalehtedest ja aadressiraamatutest:

„Eesti Postimees“ 20.09.1878 nr 38 lk 232 'Eestimaaalt'

Märjama kiriku ja mõisa ümber näitab aega mööda alev ehk linapesa asuvat. Märjama seisab postimaantee ääres Pernu ja Tallinna vahel, ja tahetakse sääl postivalitsuse poolt iseäranis postkontori asutada, kus iga sugu postkirjad vastu võetud ja välja antudvõivad saada. Lääne maakonna postitallitusele saab see vissionsi suureks kergituseks olema.

„Sakala“ 27.01.1879 nr 4 'Lääne maakonnast.'

„Märjamaa alevikust“ kirjutatakse meile: „Märjamaa kiriku ümber näitab aegamööda alev sündivat. Praegu on seal nimelt 4 poodi, 1 tohtri maja, 1 apteek, 1 hospital, 1 postkontor, 1 õlle ja viinakeller. Kui veel kirikherra ja köstri hooned sinna juure võtame, siis on neid juba kaunis kogu. Märjamaa seisab kaunis eemal linnadest ara, ja kui aga esiotsa veel sündsaid hooned juure saaks, kus ka ametimehed võisivad elada, siis tuleks pea ka teisi inimesi juure, ja alevik oleks pea valmis. Seda kõiki püüab ka Kasti pärisherra, kindral krahv Sivers iga pidi edendada, ning postikontor, pood, apteek ja tohtri maja on temast ehitatud...“

„Revalische Zeitung“ 20.10.1882

Teatakse Märjamaal telegraafi sisseseadmisest - 15.01.1883 avatakse telegraafi kontor.

„Kiindja“ 1883 nr 5 lk 54 'Eestimaaalt.'

Merjamaal on 20.jaanuarist saadik telegraf oma ja võõramaa sõnumete vahetamiseks lahti. Kasti graf, kelle palvete peale see telegraf sai asutatud, annud kaks hoost estafettide saatmise tarvis. ...

„Postimees“ 12.12.1891 nr 196 'Kodumaalt. Märjamaalt.' /-t3-/

Kui ikka nii edasi läheb, kui praegu, siis on tulevikus üks Eestis linn rohkem, ja nimelt – Märjamaa. Majad tõusevad majade järel üles. ...

Nii on siis meil 2 kirikut, tohtrimaja, apteek, hospital, post- ja telegrahvi kontor, 5 poodi, pagarimaja, kohtumaja, aga paraku ka 4 kõrtsi, 1 õllepood ja veel muid majasid ligistikku. Tänavu suvel ehitati Vene kirikumõisa, uus post- ja telegrahvi kontor ja vallakohtumaja. ...

1893./1894. aasta aadressraamat

Sõtke postijaam;

posti-telegraafi osakond (post 4 x nädalas) ...

„Eesti Postimees“ 23.05.1896 nr 21 „Omaalt maalt“

Tallinnast. Väga palju auustamisi ja auukõrgendamisi Kõigekõrgemalt poolt on kroonimise pidude puhul riigiteenistuses olevatele ametnikkudele ja inimestele osaks saanud. Kasina ruumi pärast võime meie aga ainult nende nimesid nimetada, kes meie kitsamal kodumaal ametis on, ehk kes muidu kudagi viisi meie lugejatele tuttavaks on saanud:

Stanislavi ordu 3 klassi auutähe : Märjamaa posti- ja telegrahvikontori ülem J.Feodorov ...

„Uus Aeg“ 17.07.1900 nr 56 'Uuemad sõnumid. Posti saatmine.' /"Rev. Z."/

Tallinna-Rapla ja Tallinna-Merjamaa vahel on 15.juulil maantee kaudu ära lõpetatud ning Kapa ja Ruunavere postijaamad ära kaotatud. Ühtlasi hakati Viljandi haruteega posti saatma, mis Tallinnast õhtu kell 6 7 min. ära läheb ja kell 10 20 min. sisse tuleb.

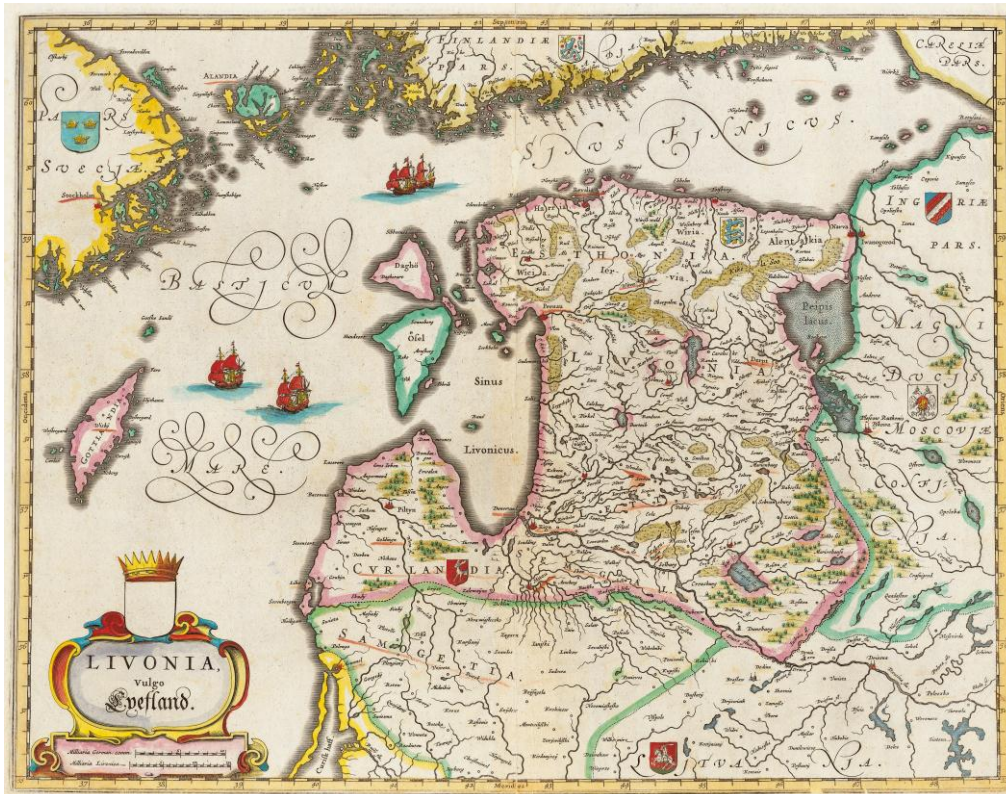
1913.aasta aadressraamat

Lähimad vaksalid Riisipere (30 versta; Tln-Haapsalu rdt) ja Hermet (32 versta; Tln-Viljandi rdt);

postkontor (post iga päev, telefoniühendus Tallinna, pärnu ja Haapsaluga);

hobupostijaam 20 hobusega;

Üks vanemaid kaarte (1641 (1662) Livonia vulgo Liefland Blaeu ja Willemzon), kus on kujutatud Märjamaad (*Merima*) ja suurendatud väljavõte samast kaardist.

